Bwrdd y Coleg, 26 Mawrth 2025 (9:30 – 1:45), Prifysgol Aberystwyth

Yn bresennol

Aelodau'r Bwrdd:	Dr Aled Eirug (Cadeirydd)
	Ann Beynon
	Nia Elias
	Rhys Evans
	John Hayes
	Yr Athro Anwen Jones
	Llinos Roberts
Sylwedydd:	Alan Jones (Llywodraeth Cymru)
Swyddogion:	Dr Ioan Matthews (Prif Weithredwr)
	Gwenllïan Griffiths (Cyfarwyddwr Polisi, Cyfathrebu ac Ymgysylltu)
	Dr Dylan Phillips (Cyfarwyddwr Addysg Uwch ac Ysgrifennydd)
	Dr Dafydd Trystan (Cyfarwyddwr Datblygu Strategol, Addysg Bellach a Chofrestrydd)
	Nia Brown (Swyddog Llywodraethiant)
	Mari Fflur (Uwch Reolwr Datblygiadau Strategol)
	Suzanne Lewis (Uwch Reolwr Gwasanaethau Corfforaethol)
	Gwenllian Owen (Uwch Reolwr Addysg Uwch)
	Rebecca Williams (Uwch Reolwr Sgiliau Iaith a Chynllunio Gweithlu)
Ymddiheuriadau:	Meri Huws, Yr Athro Pedr ap Llwyd, Angharad Roberts, Yr Athro Enlli Thomas, Deio Owen

Cofnodion Cyfarfod 26 Mawrth 2025

1. Eitem 1 – Croeso, ymddiheuriadau a materion rhagarweiniol

Rhif	Prif bwyntiau trafod	Pwyntiau Gweithredu	Cyfnod Amser
1.1	Estynnwyd croeso i bawb a oedd yn bresennol yn y cyfarfod.		
1.2	Nodwyd ymddiheuriadau fel uchod.		

2. Eitem 2 – Datganiadau o ddiddordeb

Rhif	Prif bwyntiau trafod	Pwyntiau Gweithredu	Cyfnod Amser
2.1	Atgoffwyd yr aelodau o'r drefn lle gofynnir i aelodau nodi unrhyw ddatganiadau o ddiddordeb ychwanegol at y rheiny a nodwyd eisoes yn y Gofrestr Buddiannau.		

3. Eitem 3 – Adroddiad y Prif Weithredwr

Rhif	Prif bwyntiau trafod	Pwyntiau Gweithredu	Cyfnod Amser
	Ar y pwynt hwn ymunodd Nia Elias yn y cyfarfod		

3.1	Derbyniwyd adroddiad ysgrifenedig y Prif Weithredwr ar weithgareddau diweddar.		
3.2	**Cynulliad 25 Mawrth 2025** Adroddwyd ar y Cynulliad a gynhaliwyd y noson cynt, gan gynnwys cyflwyno cymrodoriaeth er anrhydedd y diweddar Athro Geraint H. Jenkins i aelodau o'i deulu.		
3.3	**Llythyr Grant Llywodraeth Cymru** Adroddwyd ar gyfarfod gyda Bethan Webb, Dirprwy Gyfarwyddwr Is-Adran y Gymraeg, Llywodraeth Cymru ar 25 Mawrth 2025. Adroddwyd ar y cynnydd o £494,400 i gyllideb y Coleg yn 2025/26 a gadarnhawyd yn y Llythyr Grant gan Lywodraeth Cymru a dderbyniwyd ar 25 Mawrth 2025. Trafodwyd y cyfleoedd i ddenu cynulleidfaoedd newydd yng nghyd-destun y cynnydd i'r gyllideb.		
3.4	**Cyfarfod gyda swyddogion Llywodraeth Cymru** Adroddwyd ar gyfarfod y Cadeirydd a'r Prif Weithredwr gyda Mark Drakeford AS, Ysgrifennydd Cabinet dros Gyllid a'r Gymraeg, Vikki Howells AS,		

	Gweinidog Addysg Bellach ac Uwch a swyddogion y Llywodraeth ar 12 Mawrth 2025.		
3.5	**Bil y Gymraeg ac Addysg** Adroddwyd bod nifer o'r cynigion a gyflwynwyd gan y Coleg i Fil y Gymraeg ac Addysg wedi'u derbyn. Bydd y Bil yn cwblhau ei daith drwy'r Senedd ym mis Mai.		
3.6	**Medr** Adroddwyd bod Bwrdd Medr wedi derbyn cyngor cychwynnol y Coleg ac wedi ymrwymo i ddatblygu Cynllun Cenedlaethol ar gyfer darpariaeth cyfrwng Cymraeg a dwyieithog ar draws y sector trydyddol cyfan. Cyhoeddwyd Cynllun Strategol Medr ar 12 Mawrth 2025. Cynhaliwyd cyfarfod cadeiryddion a phrif weithredwyr Medr a'r Coleg ar 28 Ionawr 2025 a bydd patrwm o gyfarfodydd rheolaidd yn digwydd. Mae cyfarfodydd rheolaidd deufisol wedi'u trefnu gyda Kieron Rees, Cyfarwyddwr Profiad Dysgwyr Medr, sy'n gyfrifol am ddarpariaeth cyfrwng Cymraeg, ac uwch swyddogion eraill o Medr.		

	Mae Vikki Howells AS, Gweinidog Addysg Bellach ac Uwch, wedi gofyn am astudiaeth o feysydd a phynciau 'mewn sefyllfa o risg' ar draws y sector trydyddol oherwydd niferoedd isel, ac mae Medr wedi gwahodd y Coleg i gyfrannu at y gwaith hwn.		
3.7	**Y Ganolfan Dysgu Cymraeg** Adroddwyd ar y cydweithio sy'n parhau rhwng y Coleg a'r Ganolfan. Nid oes cadarnhad eto o gyllideb Cymraeg Gwaith (a ddaw oddi wrth Lywodraeth Cymru drwy'r Ganolfan) ar gyfer 2025/26.		
3.8	**Prifysgolion Cymru** Adroddwyd bod y Prif Weithredwr wedi rhoi cyflwyniad i gadeiryddion y prifysgolion ar 14 Mawrth 2025.		
3.9	**Addysg Uwch** Adroddwyd ar brosiect peilot i gymhwyso CEFR i ddatblygu dulliau ar gyfer adnabod cyrhaeddiad myfyrwyr ar ddiwedd cwrs gradd. Adroddwyd ar y pecyn technegau newid ymddygiad i ddylanwadu ar ddewisiadau		

	cyfrwng iaith myfyrwyr. Bydd modd rhannu'r pecyn ar ei ffurf derfynol ym mis Ebrill 2025. Adroddwyd ar gyhoeddiad bwletin Medr ar ddata myfyrwyr AU 2022/23 a nodwyd bod y Coleg wedi gofyn i Medr am drafodaeth gynnar ar amserlen cyhoeddi bwletin 2026.	Pecyn newid ymddygiad i'w rannu gyda'r Bwrdd, a chyflwyniad yn y cyfarfod nesaf. Cytunwyd i rannu dadansoddiad y Coleg o'r data gyda'r Bwrdd.	Ebrill 2025 I'w gadarnhau

4. Eitem 4 – Diweddariad Addysg Uwch

Rhif	Prif bwyntiau trafod	Pwyntiau Gweithredu	Cyfnod Amser
4.1	Cyflwynwyd diweddariad ar Addysg Uwch gan y Cyfarwyddwr Addysg Uwch a'r Uwch Reolwr Addysg Uwch.		
4.2	Adroddwyd ar y sefyllfa gyfredol o ran cefnogaeth y Coleg i'r prifysgolion a mesurau i gynnal darpariaeth cyfrwng Cymraeg. Adroddwyd ar y cyfarfodydd diweddar gydag Is-Gangellorion i drafod yr heriau cyllidebol sy'n wynebu'r sefydliadau addysg uwch a all arwain at benderfyniadau a allai effeithio'n negyddol ar gapasiti staffio a darpariaeth cyfrwng Cymraeg.		
4.3	Yn dilyn cais gan y Pwyllgor Archwilio a Risg i'r Coleg gasglu gwybodaeth benodol am		

	ardrawiad ar y Gymraeg wrth golli swyddi ledled addysg uwch, gohebwyd â'r sefydliadau AU i gyd. Cyflwynwyd papur yn crynhoi ymatebion y prifysgolion, er gwybodaeth o'r sefyllfa ar draws Cymru, i'r aelodau.		
4.4	Yn ystod y drafodaeth nodwyd fod pwysau gwaith ar amser a chapasiti staff y Coleg yn drwm, ac mae wedi dod yn angenrheidiol ailasesu blaenoriaethau ynghylch ble i ddefnyddio ein hadnoddau staff. Er mwyn sicrhau ein bod yn parhau i gyflawni'n effeithiol cytunwyd y dylai'r swyddogion blaenoriaethu'r gwaith strategol i gynllunio'n genedlaethol. O ganlyniad, bydd rhai elfennau o'r gwaith yn cael eu gohirio dros dro i ganiatáu dull fwy strategol wrth symud ymlaen.		
4.5	Rhoddodd Alan Jones, Is-Adran y Gymraeg, Llywodraeth Cymru, ddiweddariad ar Gynllun Seren a sut mae'r cynllun yn ymwneud â phrifysgolion yng Nghymru a phrifysgolion tu hwnt i Gymru *Yn ddiweddarach yn y cyfarfod adroddodd Alan Jones, nad oedd cynllun Seren yn casglu data ar		

	siaradwyr Cymraeg ond maent yn casglu data ynghylch ysgol y disgyblion.		
4.6	Yn ystod y drafodaeth cyfeiriwyd at gyraeddiadau'r deiliaid Ysgoloriaethau Ymchwil a gydnabwyd yn y Cynulliad am gwblhau eu doethuriaethau'n llwyddiannus dan nawdd y Coleg.		
4.7	Ar ddiwedd y drafodaeth cytunwyd i gynnwys sylwadau'r Coleg ar gynllun Seren o fewn briff ehangach ar gyfer Vikki Howells AS, Gweinidog Addysg Bellach ac Uwch, ar sefyllfa gyfredol y Gymraeg oddi fewn i addysg uwch, a gwaith y Coleg yn benodol.	Swyddogion i ymateb i'r Gweinidog o ran cynllun Seren	Gwanwyn 2025
4.8	Ar ddiwedd y drafodaeth ar addysg uwch, mynegodd aelodau'r Bwrdd eu cefnogaeth unfrydol i'r camau a gymerwyd gan y swyddogion o ran gohebu gyda'r prifysgolion ynghylch sefyllfa gyfredol addysg uwch. Ategwyd hyn gan Yr Athro Anwen Jones, a bwysleisiodd fod ei sylwadau ar bwysigrwydd camau gweithredu'r Coleg ar hyn o bryd yn cael eu cyfleu yn ei rôl fel aelod Bwrdd ac nid aelod o dîm rheoli ei phrifysgol.		

5. **Eitem 5 – Cynllunio'r sector trydyddol**

Rhif	Prif bwyntiau trafod	Pwyntiau Gweithredu	Cyfnod Amser
5.1	Cyflwynwyd papur ar gynllunio cyfannol ar draws y sector trydyddol gan y Cyfarwyddwr Datblygu Strategol ac Addysg Bellach.		
5.2	Trafodwyd y ffrâm o ran cyllido, cynllunio, staffio a dilyniant a sut y byddai'n effeithio ar waith polisi, ymgysylltu, paratoi maniffesto a chynghori Medr.		
5.3	Derbyniwyd y ffrâm fel sail i gynllunio gwaith y Coleg yn y blynyddoedd nesaf gan adlewyrchu dyhead Medr i ddatblygu prosesau cyffredin ar draws y sector lle bo hynny'n addas.		

6. **Eitem 6 – Maniffesto – CAEËDIG**

Rhif	Prif bwyntiau trafod	Pwyntiau Gweithredu	Cyfnod Amser
	Ar y pwynt hwn ymadawodd Alan Jones, Llywodraeth Cymru, y cyfarfod.		
6.1	Cyflwynwyd Maniffesto'r Coleg ar gyfer Etholiad y Senedd 2026 gan y Cyfarwyddwr Polisi, Cyfathrebu ac Ymgysylltu, yr Uwch Reolwr Polisi		

	a'r Uwch Reolwr Sgiliau Iaith a Chynllunio'r Gweithlu.		
6.2	Adroddwyd y byddai'r swyddogion yn llunio dogfennaeth at bwrpas ymgysylltu â rhaglen ymgysylltu gyda golwg ar ddylanwadu ar y pleidiau ac ar raglen lywodraethu'r llywodraeth nesaf.		
6.3	Trafodwyd yr allbynnau y gallai'r Llywodraeth nesaf gefnogi a natur y trafodaethau ymgysylltu gyda rhanddeiliaid a phleidiau o nawr hyd at yr haf.		
6.4	Derbyniwyd y ddogfen.		
	Ar y pwynt hwn ail ymunodd Alan Jones yn y cyfarfod.		

7. Eitem 7 – Cofnodion 20 Tachwedd 2024 a materion yn codi

Rhif	Prif bwyntiau trafod	Pwyntiau Gweithredu	Cyfnod Amser
7.1	Derbyniwyd y cofnodion fel cofnod cywir o'r cyfarfod a gynhaliwyd ar 20 Tachwedd 2024.		

7.2	Eitem 3.7 – Adroddwyd y trefnwyd diweddariad Addysg Uwch i aelodau ar 21 Ionawr 2025		
7.3	Eitem 6.2 – Adroddwyd bod cytundeb i drosglwyddo asedau Ymddiriedolaeth Salesbury i'r Coleg.	Y Cadeirydd i ysgrifennu'n ffurfiol at yr Ymddiriedolaeth i gydnabod eu gwaith dros y blynyddoedd a diolch am ymddiried yr asedau i ofal y Coleg.	Gwanwyn 2025

8. Eitem 9 – Materion y Cadeirydd

Rhif	Prif bwyntiau trafod	Pwyntiau Gweithredu	Cyfnod Amser
8.1	Adroddodd y Cadeirydd ymhellach ar y cyfarfod gyda'r Prif Weithredwr a Vikki Howells AS, Gweinidog Addysg Bellach ac Uwch a Mark Drakeford, yr Ysgrifennydd Cabinet dros Gyllid a'r Gymraeg, ar 12 Mawrth 2025.		

9. Eitem 10 – Pwyllgor Penodiadau a Safonau Llywodraethiant

Rhif	Prif bwyntiau trafod	Pwyntiau Gweithredu	Cyfnod Amser
9.1	**Cofnodion (Eitem 10i)**		

	Nodwyd cofnodion cyfarfod y Pwyllgor Penodiadau a Safonau Llywodraethiant a gynhaliwyd ar 22 Ionawr 2024. Adroddodd yr Ysgrifennydd: • ar adroddiad yr Archwilwyr Mewnol ar lywodraethiant a oedd wedi derbyn sicrwydd sylweddol a'r camau gweithredu i ymateb i'r argymhellion.		
9.2	**Dogfen Llywodraethiant (Eitem 10ii)** Derbyniwyd a chadarnhawyd y ddogfen llywodraethiant a oedd wedi'i ddiwygio gan y Pwyllgor yn sgil rhai argymhellion gan yr Archwilwyr Mewnol.		
9.3	**Gweithdrefnau Penodi (Eitem 10iii)** Derbyniwyd a chadarnhawyd y gweithdrefnau penodi a oedd wedi'u diwygio gan y Pwyllgor yn sgil rhai argymhellion gan yr Archwilwyr Mewnol.		
9.4	**Cynllun profiad llywodraethiant i ddarpar arweinwyr Du, Asiaidd a Lleiafrifoedd Ethnig (Eitem 10iv)** Cyflwynodd yr Uwch Reolwr Gwasanaethau Corfforaethol y cynllun profiad llywodraethiant i		

	ddarpar arweinwyr Du, Asiaidd a Lleiafrifoedd Ethnig.		
9.5	**Aelodaeth pwyllgorau** Adroddwyd bod John Hayes yn aelod newydd o'r Pwyllgor Cyllid a Dibenion Cyffredinol yn sgil penodi Rhys Evans yn gadeirydd y Pwyllgor Archwilio a Risg. Adroddwyd yr hysbysebwyd am aelodau allanol i'r Pwyllgor Cyllid a Dibenion Cyffredinol a'r Pwyllgor Archwilio a Risg ac ystyriwyd y ceisiadau gan banel o'r Pwyllgor Penodiadau a Safonau Llywodraethiant ar 19 Mawrth. Cylchredir argymhellion i'w cadarnhau gan y Bwrdd maes o law.		

10. Eitem 11 – Pwyllgor Archwilio a Risg

Rhif	Prif bwyntiau trafod	Pwyntiau Gweithredu	Cyfnod Amser
10.1	**Cofnodion (Eitem 11i)** Nodwyd cofnodion cyfarfod y Pwyllgor Archwilio a Risg a gynhaliwyd ar 29 Ionawr 2025.		

	Adroddodd Rhys Evans, Cadeirydd y Pwyllgor Archwilio a Risg: • y byddai'r Pwyllgor Penodiadau a Safonau Llywodraethiant yn trafod honorariwm y Cadeirydd yn sgil argymhelliad gan yr Archwilwyr Mewnol • ar y cynnydd TG o ran seibr ddiogelwch • y digwyddiad seibr ar 14 Ionawr 2025 • ar drafodaeth lefel Bwrdd ar gyfleoedd AI		
10.2	**Y Gofrestr Risg (Eitem 11ii)** Nodwyd y Gofrestr Risg Strategol, er gwybodaeth.		

11. Eitem 12 – Pwyllgor Cyllid a Dibenion Cyffredinol

Rhif	Prif bwyntiau trafod	Pwyntiau Gweithredu	Cyfnod Amser
11.1	**Cyfarfod 5 Mawrth 2025** Adroddwyd na chynhaliwyd cyfarfod o'r Pwyllgor Cyllid a Dibenion Cyffredinol ar 5 Mawrth 2025 oherwydd diffyg cworwm. Yn sgil hynny, rhannwyd holl bapurau'r Pwyllgor gyda'r Bwrdd a nodwyd nad oedd modd i'r Pwyllgor argymell y gyllideb i'r Bwrdd gan nad oedden nhw wedi cyfarfod.		

	Cofnododd y Prif Weithredwr ei gonsyrn nad oedd y Pwyllgor wedi ystyried y materion a ddirprwywyd iddo gan y Bwrdd ac, o ganlyniad, yr oedd nifer o faterion heb eu cyflawni ac nid oedd argymhelliad i'r Bwrdd ei ystyried mewn perthynas â chyllideb y Coleg ar gyfer 2025/26.		
11.2	**Cofnodion ac adroddiadau** Nodwyd a derbyniwyd cofnodion cyfarfod y Pwyllgor Cyllid a Dibenion Cyffredinol a gynhaliwyd ar 25 Medi 2024. Nodwyd y diweddariadau a baratowyd gan y swyddogion mewn perthynas â Marchnata, Technoleg Gwybodaeth, Iechyd a Diogelwch, Adnoddau Dynol, ac Amrywiaeth a Chydraddoldeb. Ni fu trafodaeth ar yr adroddiadau.		
11.3	**Cyllideb y Coleg 2025/26** Yn absenoldeb Cadeirydd y Pwyllgor, cyflwynodd yr Ysgrifennydd gyllideb ddrafft y Coleg ar gyfer 2025/26.		

	Adroddwyd y cadarnhawyd bod cynnydd o 5% i gyllideb y Coleg yn Llythyr Grant Llywodraeth Cymru a dderbyniwyd ar 25 Mawrth 2025. Yn dilyn trafodaeth fer derbyniwyd y gyllideb ddrafft.		

12. Eitem 13 – Bwrdd Academaidd

Rhif	Prif bwyntiau trafod	Pwyntiau Gweithredu	Cyfnod Amser
12.1	**Cofnodion (Eitem 13)** Yn absenoldeb y Cadeirydd, nodwyd cofnodion cyfarfod y Bwrdd Academaidd a gynhaliwyd ar 12 Chwefror 2025.		

13. Eitem 14 – Bwrdd Strategol Ôl-16

Rhif	Prif bwyntiau trafod	Pwyntiau Gweithredu	Cyfnod Amser
13.1	**Cofnodion (Eitemau 14i ac 14ii)** Yn absenoldeb y Cadeirydd, nodwyd cofnodion cyfarfodydd y Bwrdd Strategol Ôl-16 a gynhaliwyd ar 3 Rhagfyr 2024 a 19 Chwefror 2025.		

14. Eitem 15 – Llythyr Grant Llywodraeth Cymru

Rhif	Prif bwyntiau trafod	Pwyntiau Gweithredu	Cyfnod Amser
14.1	Adroddwyd bod Llythyr Grant Llywodraeth Cymru ar gyfer 2025/26 wedi ei dderbyn ar 25 Mawrth. Cadarnhawyd bod y Coleg yn derbyn amodau'r Llythyr Grant a chymeradwywyd bod y swyddogion yn dychwelyd copi wedi llofnodi at Lywodraeth Cymru.		

15. Eitem 16 – Cyllideb y Coleg 2025/26

Rhif	Prif bwyntiau trafod	Pwyntiau Gweithredu	Cyfnod Amser
15.1	**Cyllideb ddrafft ar gyfer 2025/26 (Eitem 12)** Trafodwyd dan Eitem 12.		
15.2	**Rhestr Grantiau Cynllunio Academaidd Addysg Uwch 2025/26 (Eitem 16ii)** Cyflwynodd yr Ysgrifennydd restr o grantiau cynllunio academaidd addysg uwch ar gyfer 2025/26.		

	Adroddwyd ar y broses fonitro sydd wedi ei sefydlu ar gyfer y grantiau a disgrifiwyd y math o gamau a gymerir os nad yw sefydliad yn cyflawni'r amodau a gytunwyd..		
15.3	Derbyniwyd grantiau cynllunio academaidd addysg uwch ar gyfer 2025/26.		
15.4	**Rhestr Grantiau Datblygu Addysg Bellach 2025/26 (Eitem 16ii)** Cyflwynodd yr Uwch Reolwr Datblygu Strategol, AB a Chofrestrydd restr o grantiau datblygu addysg bellach ar gyfer 2025/26. Adroddwyd ar y patrwm o ddyfarnu grantiau i bob Coleg ar draws meysydd blaenoriaeth, a bod maint y grantiau hynny yn llai yn ail a thrydedd blwyddyn y dyfarniadau..		
15.5	Derbyniwyd grantiau datblygu addysg bellach ar gyfer 2025/26.		

16. Eitem 17 – Materion cyfansoddiadol

Rhif	Prif bwyntiau trafod	Pwyntiau Gweithredu	Cyfnod Amser
16.1	**Cyfarfod Cyffredinol Blynyddol (Llys) y Coleg**		

	Rhoddodd yr Ysgrifennydd adroddiad llafar ar gyfarfod blynyddol y Coleg a gynhaliwyd ar 24 Mawrth 2025.		
16.2	Adroddwyd y derbyniodd y Llys Adroddiad Blynyddol 2023/24 a chyfrifon blynyddol y Coleg hyd at 31 Mawrth 2024.		

17. Eitem 18 – Unrhyw fater arall

Rhif	Prif bwyntiau trafod	Pwyntiau Gweithredu	Cyfnod Amser
17.1	**Holiadur y Bwrdd** Atgoffwyd yr aelodau y bydd holiadur y Bwrdd yn cael ei gylchredeg ddiwedd yr wythnos i'w gwblhau erbyn 7 Ebrill 2025.		
17.2	**Llythyr gan Cytûn** Nodwyd bod llythyr wedi ei dderbyn gan Cytûn yn mynegi pryder am sefyllfa Diwinyddiaeth a phynciau eraill yn y Dyniaethau oherwydd y cyd-destun presennol mewn addysg uwch. Adroddwyd bod y swyddogion wedi cynnig cyfarfod gyda Cytûn i drafod eu pryderon.		

17.3	**Sefydlu Ysgoloriaeth Anne Brooke** Adroddodd y Prif Weithredwr bod y Coleg wedi derbyn cyfraniad ariannol gan aelod o deulu'r diweddar Anne Brooke. Bwriedir sefydlu ysgoloriaeth a chyhoeddir y manylion mewn digwyddiad sydd i'w gynnal yng Nghaerdydd ar 14 Gorffennaf 2025.		

18. Eitem 19 – Cyfarfodydd nesaf

Rhif	Prif bwyntiau trafod	Pwyntiau Gweithredu	Cyfnod Amser
18.1	Nodwyd dyddiadau'r cyfarfodydd nesaf: • 25 Mehefin 2025, Canolfan Genedlaethol Chwaraeon Cymru, Caerdydd • 19 Tachwedd 2025, Bangor • 25 Mawrth 2026, Caerfyrddin (cynhelir y Cynulliad Blynyddol ar 24 Mawrth) • 24 Mehefin 2026, Caerdydd		